

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Impedimentum Nonum. Ligamen. Cap. X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

Quid de Sacerdote Græco? Dixi in libris

a Li. 2. in Decalogi. a
 Decal. c. 6 An Sponsus invita Sponsa, Ordinem Sa-
 8.3. n. 3. crum licite suscipere valeat? Infra. b
 b Infra Tr. An Ordo Sacer dissolvat vinculum Matri-
 3. de spon- monii Rati? Infra, c
 sal. c. 5. 8. 3 An ex consensu uxoris possit ordinari uxo-
 c Infra Tr. ratus, & quid si ordinetur, absque ejus con-
 7. de matr. sensu? Infra, d
 vi Sacr. c. An obligatio servandæ Castitatis, annexa
 6. 8. 2. nu. ordinato in Sacris sit ex Voto, an ex Pæcep-
 13. to? Supra. e
 d Infra Tr. An infans: vel ignorans hanc obligatio-
 7. de oblig. nem, illam subeat, si ordinetur? Ibidem, f
 c. 4. 8. 2. An Metu, vel vi Coactus Sacrum Ordi-
 e Supra lib. nem suscipere, eandem servandæ Castitatis
 7. de Ord. obligationem contrahat? Ibidem, g
 3. 3. 5. p. An in Sacris constitutus incurrat excom-
 f lib. à n. municationem, si attentet Matrimonium
 15. contrahere? Infra, h ut modò nu. 2. dixi.

CAPUT X.

Impedimentum Nonum.

Ligamen.

Personam alteri per Matrimonium liga-
 gam non posse, vivente conjuge,
 alteri per simile Matrimonium liga-
 Th. Hurt. ri, est res adeo certa, & à Tridentino definita,
 p. 1. Re. p. ut probatione nõ indigeat, debeatque in qui-
 mo. tr. 5. c. sitotibus; deferri, qui, dum vivit cõjux, aliud
 2. nu. 32. Matrimonium contrahit. Immo per aliquos
 k Carena k etiam, qui sponsalia nova, dum ipse est ma-
 p. 2. tit. 5. trimonia devinctus, in it cum aliqua.

n. 6. juncto
 nu. 33. ad
 47. Bord. no, quamvis non negent, olim concessisse
 de Sacro Deum Hebræis polygamiam, hoc est uxores
 Trib. c. 22. plures, de quare Pontius, l. alique multa
 qu. 39. Sed scribunt.

omino
 vix. Tho.
 Hurt. l. c. 2. Aliud hic superaddere non occurreret,
 nisi animadvertentem, velle Lectorem hac
 n. 34. 2. occasione opportunè doceri, quam cogni-
 35. qui re- tionem mortis alterius debeat habere alter
 cõjux, ut possit ad alias nuptias animum
 cõjux di- adjicere.

stinguit.
 l. Pont. l. 7. 3. Ajo, hanc Regulam dari ab omnibus
 l. Pont. l. 7. receptam, eamque in utroque foro. Non sus-
 mat. c. 49. sicut ad secundum Matrimonium contrahen-
 Sanch. l. 7. dum verisimilitudo, vel probabilitas mortis
 1. 30.

conjugis, multo minus dubium negativum, in Ap. Sãc.
 sed necessaria est cognitio moraliter certa. l. 2. d. 48.
 Hæc regula probatur. Primò, quia in Sacro Ap. Barb.
 Textu n dicitur. Donec constet, quod ab vita in Collett.
 conjux migraverit, & alibi, o Donec certum ad cap. in
 nuncium recipiant de morte virorum. Secundò, præsentia
 quia hic agimus de tollenda possessione prio- de sponsal.
 ris conjugis: At contra possidentem proba- n D. Do-
 tionis debent esse claræ, & convincentes, minus de
 Tertio, quia incommoda gravia, quæ solent secundis
 enasci, si in ito secundo matrimonio, in venia- nuptiis.
 tur vivere: prior conjux, satis ostendunt, in o C. In
 tam gravi negotio ex valde firmis rationibus præsentia.
 esse procedendum. De sponsal.

4. Neque obstat Pontifex, dum alibi dic-
 cit, Tandem alter conjugum expectetur, do-
 nec de ipsius obitu verosimiliter præsumatur.
 Non obstat, inquam, quia illud (præsu-
 matur) notat, requiri verosimilitudinem,
 quæ solet præsumi in Jure, at hæc in tanta
 re, in qua agitur de secundo matrimonio,
 non ducitur in Jure, nisi ex rationibus mor-
 taliter certis. Aliam explicationem hujus
 textus affert Gattirez, quam vide apud
 Sanchez. p

5. Verum, his habitis, vix aliquid habui-
 mus. Nam Inquiro, unde nam, & qua ratio-
 ne ejusmodi moralis certitudo conquirenda contexta-
 sit: Molesta difficultas in praxi, nam propte- ta Ver.
 rea id à Jure Judicis q arbitrio tandem remit- autem.
 titur. Lucem nihilominus ex sequentibus q Sanc. l.
 probationibus, seu conjecturis non exiguam mox ci-
 hauriemus. rando n. 9.

6. Primò, Non sufficit sola conjugis ab-
 sentia longi temporis, etiam si interim adhi-
 hita sit diligentia, & etiam si, ut habet Tex-
 tus, r fœmina esset juvenis, & se continere r Menoch.
 non posset, quia vita hominis posset durare de arbit.
 usque ad annos centum. lege Sanchez. casu. 47. 6
 l. c. n. 1. n. 128.

7. Secundò; Non sufficit, si nullus habea- Sanc. l. 2.
 tur testis de visu, sed solum aliqui de auditu, d. 46. n. 7.
 & de fama testimonium ferant, conjugem
 obiisse, id enim rem certam nequaquam red-
 dit. Ita communis fert opinio. s

8. Tertio, non sufficit r unus privatus testis
 de visu, quia pari modo unus, tanti negotii sponsal.
 r certam non reddit. Et quamvis aliquando r Sanc. l. c.
 testis unus admittatur ad aliquã probationẽ 15. Pont. l.
 certam faciendam; id tamen est in re alteri 7. c. 53. n. 3
 nequaquam præjudicante: at in casu nostro u Sãc. l. c.
 præjudicium ferretur ipsi primo conjugi. n. 12.

9. Obji-

9. Objicies. Modò Sacer Textus dixit, requiri certum nuncium. Ergo unus sufficit testis, secus dixisset (*nuncios.*)

Respondeo, propter hanc considerationem putarunt plures apud Sanchez, a sufficere testem unum de visu. Sed immerito, nam illa vox (*nuncium*) in hoc textu est neutrius generis, & stat pro (*Nunciatione*) sensusque est huiusmodi. *Donec certum nuncium, seu certam nunciationem (auviso Italicè) recipiant.* Nec gratis affigimus hanc interpretationem, cum ipsa materia, de qua agitur, illam prorsus exposulet. Atque hæc tria non sufficiunt, sufficiunt verò tria sequentia.

10. Quartò enim, si cum fama, seu cum Testibus de auditu adjungantur aliæ conjecturæ non levis momenti, utique b sufficiunt, quia, sic, rem moraliter, & humano modo certam faciunt, atque hic maximè valet prudens Judicis arbitrium.

11. Quintò. Si cum unico Teste de visu aliæ simili modò conjecturæ, seu adminicula conjugantur, multo magis, si per distantiam major probatio speranda non sit, sufficere docet Sanchez. c

12. Sextò. Si Rector Parochiæ testificetur de morte prædicta, vel exhibeatur ejus authentica fides, probabitur tunc sufficienter mors, quia hæc est probatio publici Officialis, seu per publicam scripturam exhibita quæ fidem moraliter certam facit.

13. Sed quid, si, adhibitis necessariis diligentis moraliter, constat de morte conjugis, unde bona fide matrimonium quis novum contrahat, sed casu occurrat, conjugem illum vivere, validumne fuit novum matrimonium?

14. Respondeo, omnino fuisse invalidum; neque enim bona fides, immo, neque Judicis sententia, si fortè interposita fuisset, potest tollere impedimentum dirimens matrimonium. Quare conjux ille, qui defunctus credebatur, si fortè appareat, revocare sibi omnino suam conjugem debet.

15. Inquiret Curiosus. Si Titius v. g. mala fide contraxisset cum Catharina, quæ tamen Catharina putabat fide bona, & fortè ex Judicis sententia Bertam conjugem priorem Titii jam è vivis decessisse, contingat autem, ut deinde idem Titius asserat Cathariæ, matrimonium inter ipsos esse irritum, quia sua Titii conjux Berta verè vivebat, quando

item Titius contraxit matrimonium cum ipsa Catharina, illinc obligabitur cedere Catharina?

Respondeo, Nisi certò ostendatur ex aliis probationibus tunc vivam fuisse Bertam, non obligatur, quia propria Titii confessio ipsi Titio præjudicat, non verò alteri tertio. Legantur Sanchez, d & ea, quæ ego dixi in hanc rem e alibi.

16. Iam, si occurrat oppositum, quid dicendum? Verè mortua est uxor Titii, sed putantes ipsi Titius, & Catharina Bertam vivere, matrimonium cum mala fide contraxerunt, contraxeruntne valide?

Respondeo. Si fides mala fuit innixa certitudini, quamvis solum existimata, invalidè contraxerunt, quia tunc adesse sufficiens consensus non potuit: Si verò fuit innixa dubitationi, vel probabilitati, quam ipsi non curarunt indagare (quod idem esset, si pendente lite pro validitate prioris matrimonii, novum contraxissent; sic enim etiam contraxerunt cum dubio) si, inquam, sic fuit, & deinde invenitur verè fuisse Bertam mortuam, validè contraxerunt. Ratio est, quia in hoc casu adsuit sufficiens consensus, ut dicemus aliquantulum postea. Quem locum, nisi legas, hanc rationum diversitatem intelligere profectò nequaquam poteris.

CAPUT XI.

Impedimentum X.

Publica Honestas,

§. I.

Quid illud sit?

1. **I**mpedimentum publicæ honestatis, (seu, ut solet etiam appellari, Justitiæ publicæ honestatis, propterea quod ab Ecclesia institutum est, propter quandam honestatem, & decentiam publicam) oritur ex duobus capitibus, puta ex sponsalibus, & matrimonio tantum rato, sed in diversis gradibus.

2. Si enim Titius v. g. contraxit sponsalia cum Berta, idem Titius non poterit, etiam